

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 1ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ένας άντρας στην καταγωγή Μάρδος είχε επτά παιδιά. Το πιο μικρό από αυτά προκαλούσε στα άλλα πολλά κακά. Και αρχικά ο πατέρας προσπαθούσε να το συνετίσει με λόγια. Επειδή όμως δε συμμορφωνόταν το οδήγησε ενώπιον των δικαστών και επακριβώς το κατηγόρησε για όσα είχε αποτολμήσει και ζητούσε από τους δικαστές να εκτελέσουν το μικρό παιδί. Και αυτοί έμειναν έκπληκτοι και οδήγησαν και τους δύο ενώπιον του βασιλιά Αρταξέρξη. Και ενώ ο Μάρδος έλεγε τα ίδια ο βασιλιάς του είπε : "Αλήθεια, θα έχεις το θάρρος να αντέξεις (να βλέπεις) το γιο σου να πεθαίνει;" Και αυτός είπε "βεβαιοτάτα! γιατί και όταν αφαιρώ τις παραφυάδες τις πικρές των μαρουλιών, καθόλου η μητέρα τους δε λυπάται, αλλά πετάει περισσότερα φύλλα και γίνεται γλυκύτερη". Αυτά, όταν άκουσε ο Αρταξέρξης, επαίνεσε τον άνδρα και τον έκανε έναν από τους βασιλικούς δικαστές, λέγοντας ότι αυτός που διατυπώνει τόσο δίκαιες κρίσεις για τα παιδιά του οπωσδήποτε και στις ξένες υποθέσεις θα είναι δίκαιος δικαστής και αδέκαστος, και απάλλαξε και τον νέο από την τιμωρία, απειλώντας τον με θάνατο αν αποδειχθεί ότι κάνει άλλες αδικίες.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 2ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Αλλά, όταν ο στόλος των εχθρών απέκρουσε τους γύρω γιαλούς πλησιάζοντας στην Αττική από την πλευρά του Φαλήρου, πάλι οι Πελοποννήσιοι φοβισμένοι σκέφτονταν να αποπλεύσουν προς τον Ισθμό. Ενώ λοιπόν έτσι είχε η κατάσταση, ο Θεμιστοκλής σχεδίαζε και κατάστρωνε το θέμα σχετικά με τον Σίκιννο. Και ο Σίκιννος ήταν στην καταγωγή Πέρσης, αιχμάλωτος, φιλικός με τον Θεμιστοκλή και παιδαγωγός των δύο παιδιών του. Αυτόν στέλνει κρυφά στον Ξέρξη αφού τον διέταξε να πει ότι ο Θεμιστοκλής, ο στρατηγός των Αθηναίων, παίρνοντας το μέρος του Πέρση βασιλιά, ότι πρώτος αυτός του στέλνει ως πληροφορία ότι οι Έλληνες προσπαθούν να φύγουν και τον συμβουλεύει να τους επιτεθεί ενώ βρίσκονται σε σύγχυση χωρίς το πεζικό και να καταστρέψει τη ναυτική δύναμη. Επειδή ο Ξέρξης δέχτηκε αυτά πιστεύοντας ότι είχαν λεχθεί με φιλική διάθεση ευχαριστήθηκε και αμέσως έδωσε διαταγή στους ηγεμόνες των πλοίων να περικυκλώσουν τα νησιά, αφού αποπλεύσουν με διακόσια πλοία για να μη ξεφύγει κανείς από τους εχθρούς.

Λεξιλόγιο

το λογίδιον = μικρός μύθος ή διήγηση

λογοποιός = αυτός που επινοεί λόγους ή συντάσσει λόγους κατά παραγγελία

το λογύδριον = σύντομος λόγος

ο λόγιος = ο καλλιεργημένος

ο λογισμός = υπολογισμός, σκέψη

ο ρήτωρ = αυτός που αγορεύει δημόσια

λογομαχία = αντιδικία, λογοφέρω, αντιλέγω, φέρνω αντιρρήσεις

η αντιλογία = λογομαχία, αντίρρηση

η πρόρρησις = προφητεία, προμάντευμα

άρρητος = αυτός που δεν είναι δυνατόν να λεχθεί, ο μη ανακοινώσιμος, ο μη γνωστός

η ετυμολογία = η διαδικασία και το αποτέλεσμα της επιστημονικής αναζήτησης της καταγωγής των λέξεων, ο αντίστοιχος επιστημονικός κλάδος

λογοκρίνω = εξετάζω το περιεχόμενο εντύπων ή δημόσιων λόγων και αφαιρώ ό,τι κρίνω επιζήμιο για τους κυβερνώντες

λογοπαίγνιο = παιχνίδι λέξεων με διαφορετική σημασία και παρώνυμα

λεξικογραφία = η συγγραφή ενός λεξικού

ανείπωτος = αυτός που δεν μπορεί ή δεν πρέπει να ειπωθεί

αερολογία = επιστήμη που εξετάζει τις μεταβολές των ατμοσφαιρικών φαινομένων, συζήτηση που δεν οδηγεί πουθενά

μονολεκτικός = αυτός που λέγεται με μια λέξη

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 3ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Στην υπόλοιπη ζωή λοιπόν, ίσως δεν θα μπορούσε κανείς να αποβάλει αυτού του είδους την εύνοια προς γνωστούς και φίλους. Γιατί πράγματι, ο χρηστός άντρας πρέπει να αγαπά τους φίλους και να είναι φιλόπατρις και να μισεί τους ίδιους εχθρούς που μισούν και οι φίλοι του και να αγαπά τους ίδιους φίλους που αγαπούν και οι φίλοι του. Όταν όμως επωμίζεται κανείς το χαρακτήρα του ιστορικού, πρέπει να ξεχάσει όλα αυτά τα παρόμοια πράγματα, και πολλές φορές να επαινεί και να τιμά τους εχθρούς με τους μεγαλύτερους επαίνους, όταν οι πράξεις το επιβάλλουν, πολλές φορές όμως να ελέγχει και να κατηγορεί κατά τρόπο αισχρό τους στενούς συγγενείς, όταν τα σφάλματα στις πράξεις τους το υπαγορεύουν. Γιατί όπως ακριβώς όταν ένας ζωντανός οργανισμός χάνει τα μάτια του αχρηστεύεται ολόκληρος, έτσι, αν λείψει η αλήθεια από την ιστορία, ό,τι απομένει από αυτήν καταντά άνωφελη διήγηση.

Λεξιλόγιο

η κόσμησις = η διακόσμηση

κοσμητικός = αυτός που χρησιμεύει ως διακοσμητικό στοιχείο

η κοσμιότης (-τητα) = φρονιμάδα, ευπρέπεια, σεμνότητα

η κοσμογονία = η γένεση, η δημιουργία του κόσμου, κάθε γεγονός που αλλάζει μια κατάσταση ριζικά

η κοσμογραφία = σύνολο περιγραφών που αφορούν τον κόσμο, βασικές γνώσεις αστρονομίας

ο κοσμοκράτωρ (-τορας) = αυτός που κυριαρχεί στον κόσμο

η ακοσμία = έλλειψη κοσμιότητας, απρέπεια, αταξία, έλλειξη πειθαρχίας

ο υπόκοσμος = οι άνθρωποι που ανήκουν στα κατώτατα στρώματα της κοινωνίας, κυρίως από ηθική άποψη

κοσμικότητα = η ιδιότητα του κοσμικού τύπου, η αγάπη για κοσμική ζωή

κοσμοθεωρία = θεωρία φιλοσοφική για τα οντολογικά προβλήματα και την ουσία του κόσμου, θεωρία ή στάση που υιοθετεί κάποιος απέναντι στη ζωή

κοσμοσωτήριος = ο σωτήριος για όλο τον κόσμο

κοσμοκαλόγερος = μοναχός που δε ζει σε μοναστήρι, αλλά σε όλο τον κόσμο, ο χωρίς φίλους και συγγενείς

απόκοσμος = αυτός που αποτραβήχτηκε και ζει μακριά από τον κόσμο, ο αναχωρητής, αυτός που είναι τόσο εξωτικός, ώστε να θεωρείται ότι δεν ανήκει σε αυτόν τον κόσμο

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 4ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Και όμορφος θεωρείται κατά τη γνώμη των Σεληνιτών αν κάποιος είναι φαλακρός. Και μάλιστα αφήνουν γένια λίγο πιο πάνω από τα γόνατα. Και δεν έχουν νύχια στα πόδια, αλλά είναι όλοι μονοδάχτυλοι. Και όταν κοπιάζουν ή γυμνάζονται, ιδρώνουν παράγοντας γάλα σε όλο τους το σώμα, ώστε και τυριά πήζουν από αυτό. Έχουν μάτια πρόσθετα και πολλοί αν τα χάσουν χρησιμοποιώντας αυτά που παίρνουν από άλλους βλέπουν. Μερικοί μάλιστα, οι πλούσιοι, έχουν και πολλά αποθηκευμένα για ώρα ανάγκης. Και ένας πολύ μεγάλος καθρέφτης βρίσκεται πάνω από ένα πηγάδι, όχι πολύ βαθύ. Αν όμως κάποιος κατεβεί στο πηγάδι, ακούει όλα όσα λέγονται στη γη, αν πάλι κοιτάξει προσεκτικά στον καθρέφτη, βλέπει όλες τις πόλεις και όλα τα έθνη. Τότε εγώ είδα και τους συγγενείς μου και όλη μου την πατρίδα, εάν όμως και εκείνοι με έβλεπαν, δεν μπορώ καθόλου να το πω. Όποιος όμως δεν πιστεύει ότι αυτά έτσι έχουν, αν κάποτε και ο ίδιος φτάσει εκεί, θα μάθει ότι λέω την αλήθεια.

Λεξιλόγιο

- καλλίνικος = αυτός που επιτυγχάνει μια πολύ ενδιαφέρουσα νίκη
καλλιστέφανος = αυτός που φοράει ωραίο στεφάνι, αυτός που επιτυγχάνει το κάλλος = η ομορφιά
το καλλιστείνον = διαγωνισμός ομορφιάς, το βραβείο
η καλοκαγαθία = η αγαθή και καλή φύση του χαρακτήρα
καλλιεπής = αυτός που μιλά ή γράφει με όμορφο τρόπο
η καλλιέπεια = η κομψότητα και η γλαφυρότητα του λόγου
καλλωπίζω = ομορφαίνω
καλλίμορφος = αυτός που έχει ωραία μορφή
καλλιγραφώ = γράφω με ωραία γράμματα
η καλλιτεχνία = το σύνολο των καλών τεχνών
καλοσύνη = αγαθότητα της ψυχής, τα καλά αισθήματα
καλοσυνάτος = αυτός που έχει καλό χαρακτήρα και συμπεριφορά
καλλυντικό = φυσικό ή χημικό παρασκεύασμα που χρησιμεύει για τον καλλωπισμό των ατόμων
καλοδέχομαι = δέχομαι κάποιον με ευμένεια
καλοθρεμμένος = ευτραφής, εύσωμος
καλολογικός = αυτός που σχετίζεται με την κόσμηση του ύφους ενός κειμένου
καλομαθαίνω = συμπεριφέρομαι απέναντι σε κάποιον με τέτοιο τρόπο που έχει ως αποτέλεσμα να χαλαρώσει η πειθαρχία του χαρακτήρα του
καλοπιάνω = συμπεριφέρομαι με ήπιο τρόπο για να κερδίσω την εύνοια κάποιου
καλόπιστος = καλοπροαίρετος
Καλλιμάρμαρος = αυτός που έχει ωραία μάρμαρα, επίθετο που χρησιμοποιείται κυρίως για το Παναθηναϊκό Στάδιο

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 5ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Αγαπητοί, ας μη γίνουμε αγριότεροι των ζώων. Σε εκείνα είναι όλα κοινά και κανένα δεν έχει περισσότερα από τα άλλα. Εσύ δε αν και είσαι άνθρωπος, έγινες σκληρότερος από ένα θηρίο, κλείνοντας ερμητικά σε ένα σπίτι όσα τρόφιμα θα αρκούσαν για να θρέψουν αμέτρητους φτωχούς. Και βέβαια δεν είναι μόνο η φύση μας κοινή, αλλά και άλλα περισσότερα. Κοινός είναι ο ουρανός και ο ήλιος και η σελήνη και τα αστέρια και ο αέρας και η θάλασσα και η γη και η ζωή και ο θάνατος και τα γηρατειά και η αρρώστια και η υγεία και η ανάγκη τροφής και ρουχισμού. Πώς λοιπόν δεν είναι παράλογοι αυτοί που μοιράζονται τόσα πολλά μεταξύ τους στα χρήματα να είναι τόσο πλεονέκτες και να μη διατηρούν την ίδια ισονομία; Γιατί ο θάνατος μας απομακρύνει από την απόλαυση, μας οδηγεί δε στην τιμωρία. Και για να μη συμβεί αυτό, ας εφαρμόσουμε στο έπακρο την ελεημοσύνη. Γιατί αυτή είναι η βασίλισσα των αρετών, η οποία θα μας απαλλάξει από την τιμωρία. Τα περιττά λοιπόν θα τα κάνουμε χρήσιμα, αφού παραμερίσουμε τον πολύ πλούτο και κατά την ημέρα της κρίσης, ακόμα και αν έχουμε διαπράξει παραπτώματα, ο Θεός θα μας συγχωρήσει.

Λεξιλόγιο

ο αγωγεύς = αυτός που κάνει αγωγή, καταγγελία

αγωνοδίκης = αυτός που έχει τη διαίτησία, την κρίση ενός αγώνα

αγελαιός = αυτός που ανήκει στην αγέλη, αυτός που έχει τη συμπεριφορά όχλου

εισακτέος = αυτός που πρέπει να εισαχθεί, οι επιτυγχόντες σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα

η σύναξις (-η) = η συγκέντρωση

ο μυσταγωγός = αυτός που εισάγει, που μυεί σε μυστήρια ή μυστηριακές τελετές

ο λοχαγός = αξιωματικός του στρατού ξηράς

υδραγωγός = σωλήνας που μεταφέρει, που διοχετεύει το νερό

το υδραγωγείον = αυλάκι που διοχετεύει το νερό, δεξαμενή μεγάλη που συγκεντρώνει το νερό για να διανεμηθεί στο δίκτυο κατανάλωσης

αγωγιμότητα = η ιδιότητα ενός υλικού να επιτρέπει να μεταδίδεται η ενέργεια

αγωγιάτης = πρόσωπο που μεταφέρει έναντι αμοιβής φορτία (με ζώα ή οχήματα)

αγωγή = το επ' αμοιβή μεταφερόμενο φορτίο, η αμοιβή του αγωγιάτη

συναξάρι = αφήγηση με αντικείμενο τους βίους των αγίων, οσίων, μαρτύρων

επιβατηγός = αυτός που μεταφέρει επιβάτες

πλοηγός = πρόσωπο με ειδικές γνώσεις σε μια συγκεκριμένη θαλάσσια περιοχή που καθοδηγεί σε αυτήν τα πλοία

παρθεναγωγείο = εκπαιδευτήριο στο οποίο φοιτούσαν μόνο κορίτσια

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 6ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

ΣΩ. Αλλά όμως Μέλητε, υποστηρίζεις ότι εγώ διαφθείρω τους νέους ασχολούμενος με τέτοια; Αλλά όμως γνωρίζουμε αναμφίβολα ποιες είναι οι διαφθορές των νέων και συ πες μου αν κάποιος γνωρίζει ότι έχει γίνει εξαιτίας μου είτε από ευσεβής ανόσιος είτε από συνετός αλαζόνας.

ΜΕΛ. Αλλά ναι, μα το Δία, γνωρίζω εκείνους τους οποίους εσύ έχεις πείσει να εμπιστεύονται εσένα περισσότερο παρά τους γονείς του.

ΣΩ. Το ομολογώ, όσον αφορά τουλάχιστον την παιδεία γνωρίζουν ότι γι' αυτό νοιάζομαι. Και όσον αφορά την υγεία, οι άνθρωποι πείθονται μάλλον από τους γιατρούς παρά από τους γονείς τους και στις συνελεύσεις του δήμου όλοι βέβαια οι Αθηναίοι έχουν εμπιστοσύνη, περισσότερο σ' αυτούς που μιλούν πολύ συνετά παρά στους συγγενείς τους Μήπως και στρατηγούς δεν εκλέγετε, όποιους ενδεχομένως θεωρείτε τους πιο συνετούς, όσον αφορά τις πολεμικές υποθέσεις; Λοιπόν δε σου φαίνεται ότι και τούτο είναι περίεργο, εγώ εξαιτίας αυτού να αντιμετωπίζω κατηγορία που επισύρει την ποινή του θανάτου, γιατί, για το μεγαλύτερο αγαθό των ανθρώπων, την παιδεία θεωρούμαι από ορισμένους ότι είμαι ο καλύτερος;

Λεξιλόγιο

- η πειθανάγκη = ο εξαναγκασμός σε συμφωνία
αναπειθω = κάνω κάποιον να αλλάξει τη γνώμη που έχει
παραπειθω = παραπλανώ κάποιον
η πειθώ = η ικανότητα να πείθει κανείς τους άλλους
η πίστωση (-η) = παροχή χρημάτων ή αγαθών με απόδοση του αντιτίμου στο μέλλον
πιθανός = ο ενδεχόμενος
η πιθανότης (-τητα) = η δυνατότητα να συμβεί κάτι, η αναμενόμενη εξέλιξη σύμφωνα με τα δεδομένα
η πεποίθησις (-η) = η βεβαιότητα ότι αυτό που πιστεύει κανείς ισχύει πραγματικά
πειθαρχώ = υπακούω σε κάποιο πρόσωπο ή αρχή που βρίσκεται πάνω από μένα
πιστοποιώ = επιβεβαιώνω την εγκυρότητα κάποιου πράγματος
πιθανολογώ = θεωρώ κάτι ενδεχόμενο, εικάζω
διαπιστεύω = ορίζω κάποιον διπλωματικό αντιπρόσωπο
αξιόπιστος = αυτός που αξίζει να τον εμπιστευέσαι
απειθής = αυτός που δεν πειθαρχεί
πειστήριο = όλα αυτά που χρησιμεύουν ως αποδείξεις για την ενοχή ή αθωότητα κάποιου σχετικά με μια αξιόποινη πράξη
πειστικότητα = η ικανότητα κάποιου να πείθει
πιστευτός = αυτός τον οποίο μπορεί να πιστέψει κάποιος
πεισμώνω = κάνω κάποιον να αντιδράσει αρνητικά σε κάποια ενέργειά μου, επιμένω σε κάτι από αντίδραση, γίνομαι πεισματάρης
πειθαναγκάζω = κάνω κάποιον να συμφωνήσει μαζί μου χρησιμοποιώντας ψυχολογική βία ή χρησιμοποιώντας απειλές
εμπιστοσύνη = έκφραση πίστης για την εντιμότητα ή την ικανότητα κάποιου
απειθαρχος = αυτός που δεν έχει πειθαρχία
διαπιστευτήριο = επίσημο έγγραφο, που δίνει μια κυβέρνηση συνήθως στο διπλωματικό της αντιπρόσωπο, προκειμένου να γίνει αποδεκτός από το κράτος που αποστέλλεται

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 7ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Όλοι ανεξαιρέτως γνωρίζουμε ότι ο Αγησίλαος, όπου πίστευε ότι θα ωφελήσει σε κάτι την πατρίδα δεν έπαινε να μοχθεί, δεν απέφυγε τους κινδύνους, ούτε λυπόταν τα χρήματα, και δεν πρόβαλλε ως δικαιολογία ούτε την αδυναμία του σώματος ούτε τα γηρατεία, αλλά θεωρούσε και τούτο ότι είναι έργο καλού βασιλιά, δηλαδή να κάνει όσο το δυνατόν περισσότερο καλά στους υπηκόους του. Στις μεγαλύτερες ωφέλειες της πατρίδας εγώ συγκαταλέγω και αυτό εδώ, ότι αν και ήταν ο πιο ισχυρός στην πόλη, φανερά υπηρετούσε σε μεγάλο βαθμό τους νόμους. Ποιος θα ήθελε να μην υπακούει όταν βλέπει τον ίδιο το βασιλιά να υπακούει; [...] Ο οποίος και προς τους πολιτικούς αντιπάλους συμπεριφερόταν όπως ακριβώς ο πατέρας προς τα παιδιά. Γιατί τους κακολογούσε από τη μια για τα σφάλματα, ενώ από την άλλη τους τιμούσε αν έκαναν κάτι καλό, παραστεκόταν αν κάποια συμφορά συνέβαινε, γιατί κανένα πολίτη δε θεωρούσε εχθρό και γιατί ήθελε όλους να τους επαινεί και θεωρούσε κέρδος να σώζονται όλοι, ενώ θεωρούσε ζημιά αν κάποιος χανόταν έστω και ανάξιος.

Λεξιλόγιο

απράγμων = αυτός που δεν ασχολείται με τίποτα

η κοινοπραξία = η πράξη που γίνεται από κοινού, ένωση που αποσκοπεί στην επίτευξη κοινών επαγγελματικών στόχων

η πραγματεία = επιστημονική μελέτη για κάποιο ειδικό θέμα

τα πεπραγμένα = αυτά που έχουν συντελεσθεί, που έχουν γίνει, αυτά που είναι πια γεγονότα, ότι έχει πράξει ή αποφασίσει μια επιτροπή ή ένα συμβούλιο

πρακτικός = αυτός που ασχολείται με θέματα που αφορούν κατά κύριο λόγο την πράξη και όχι τη θεωρία

διαπράττω = κάνω κάτι κακό

η διάπραξις (-η) = πράξη με αρνητικό αποτέλεσμα

εισπράττω = συγκεντρώνω χρήματα προσφερόμενα ή οφειλόμενα

είσπραξις (-η) = η εισφορά

συμπράττω = ενεργώ σε συνεργασία με άλλους για συγκεκριμένο σκοπό

η σύμπραξις (-η) = η από κοινού ανάληψη και εκτέλεση ενός έργου

άπρακτος = αυτός που δεν πέτυχε το σκοπό του, δεν έφερε αποτέλεσμα

πολυπράγμων = αυτός που ασχολείται με πολλά, ο έμπειρος

πολυπραγμοσύνη = η ενασχόληση με πολλά πράγματα ή υποθέσεις

έμπρακτος = αυτός που βεβαιώνεται με πράξεις ή στην πράξη

διαπραγματεύομαι = εξετάζω λεπτομερώς ένα θέμα, διεξάγω συνομιλίες για τη διεκπεραίωση ενός θέματος

πραγματικότητα = αληθινή κατάσταση, ο αντικειμενικός κόσμος

πράγματι = στην πραγματικότητα, αληθινά

πραγμάτωση = υλοποίηση σχεδίου, η πραγματοποίηση, η εφαρμογή στην πράξη

πραγμάτευση = η αναλυτική έρευνα και ανάπτυξη ενός θέματος

πραγματοποιώ = εφαρμόζω στην πράξη, υλοποιώ

πραγματοποίηση = υλοποίηση

διαπραγματεύση = η διεξαγωγή συνομιλιών για τη διευθέτηση ενός θέματος ή για την επίτευξη συμφωνίας

κοινοπραξία = σύμπραξη για την επίτευξη ενός έργου

πραξικόπημα = δυναμική πολιτική ή στρατιωτική ενέργεια που στοχεύει στην ανατροπή κυβέρνησης ή πολιτεύματος, κάθε αυθαίρετη ενέργεια που έχει τη μορφή δόλιου αιφνιδιασμού

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 8ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Υπήρχε μια εποχή που έλειπε η τάξη από τη ζωή των ανθρώπων και χαρακτηριζόταν από θηριωδία και ήταν υπηρέτρια της δύναμης και δεν υπήρχε κανένα βραβείο ούτε για τους ενάρετους ούτε πάλι κάποια τιμωρία επιβαλλόταν στους κακούς. Και έπειτα έχω την εντύπωση ότι οι άνθρωποι θέσπισαν τους νόμους ως τιμωρούς, για να κυβερνά η δικαιοσύνη και να έχει την αλαζονεία υπηρέτρια, και τιμωρούνταν αν κάποιος έσφαλε. Έπειτα επειδή οι νόμοι εμπόδιζαν αυτούς να διαπράττουν φανερές αδικίες, τις έκαναν κρυφά, τότε έχω τη γνώμη ότι ένας άνδρας ευφυής και σοφός επινόησε για τους θνητούς το φόβο των θεών, για να υπάρχει κάποιος φόβος για τους κακούς ακόμη και αν κρυφά πράττουν ή λένε ή σχεδιάζουν κάτι. Από τότε εισηγήθηκε το θείον, ότι υπάρχει θεός που ζει αιώνια και που ακούει και βλέπει και σκέφτεται και επιτηρεί αυτά και είναι περιβεβλημένος με θεϊκή φύση και καθετί που λέγεται μεταξύ των θνητών θα το ακούσει και καθετί που γίνεται θα μπορεί να το δει.

Λεξιλόγιο

αθλοθεσία = η υπηρεσία που εκτελεί ο αθλοθέτης, ο καθορισμός αγώνων με έπαθλα
άθλησις (-η) = ενασχόληση με άθλημα, αγώνισμα
άθλημα = σωματική άσκηση, αγώνισμα
αθλιότης (-τητα) = εξαιρετικά δυσάρεστη κατάσταση
αθλοφόρος = αυτός που έχει κερδίσει το άθλον, το βραβείο
φίλαθλος = αυτός που αγαπάει τον αθλητισμό
έπαθλον (-ο) = το βραβείο που απονέμεται σε νικητή αγώνων ή διαγωνισμών
αθλητισμός = συστηματική ενασχόληση με αθλητικά αγωνίσματα, το σύνολο των αθλητικών δραστηριοτήτων
αθλητικογράφος = δημοσιογράφος που ασχολείται με την παρουσίαση αθλητικών γεγονότων
συναθλητής = αυτός που αγωνίζεται από κοινού με κάποιον άλλο στο ίδιο άθλημα
πρωταθλητής = αυτός που πρωτεύει σε πρωτάθλημα συγκεκριμένου αγωνίσματος
πρωταθλητισμός = η ενασχόληση με τον αθλητισμό στοχεύοντας σε υψηλές επιδόσεις και διακρίσεις και όχι στην προσωπική αναψυχή
αντιαθλητικός = αυτός που δεν ταιριάζει και είναι αντίθετος με τα αθλητικά ιδεώδη και τον αθλητισμό

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 9ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Στο δρόμο προς την Ολυμπία υπάρχει ένα απόκρημνο βουνό με ψηλούς βράχους που ονομάζεται Τυπαίον. Υπάρχει νόμος στους Ηλείους σε αυτό να πετούν τις γυναίκες, αν συλληφθούν επ' αυτοφώρω να έχουν έρθει στους Ολυμπιακούς Αγώνες ή ακόμα και να έχουν περάσει τον Αλφειό γενικά κατά τις απαγορευμένες γι' αυτές μέρες. Ούτε και λένε ότι πιάστηκε κάποια, παρά μόνο η Καλλιπάτειρα, η οποία από μερικούς αποκαλείται και Φερενίκη. Αυτή επειδή είχε πεθάνει νωρίτερα ο άντρας της, αφού μεταμφιέστηκε πλήρως σε άντρα γυμναστή, έφερε στην Ολυμπία το γιο της για να αγωνιστεί και όταν νίκησε ο Πεισίδορος, η Καλλιπάτειρα, καθώς πηδούσε το φράχτη με τον οποίο έχουν απομονωμένους τους γυμναστές, έμεινε γυμνή. Και, όταν αποκαλύφθηκε ότι ήταν γυναίκα, την αφήνουν ατιμώρητη, αποδίδοντας σεβασμό και στον πατέρα και στα αδέρφια της και στο παιδί της γιατί όλοι ανεξαιρέτως αυτοί ήταν Ολυμπιονίκες και από δω και πέρα θέσπισαν νόμο για τους γυμναστές να μπαίνουν στον αγωνιστικό χώρο γυμνοί.

Λεξιλόγιο

ζωοφόρος/ζωφόρος = συνεχής παράσταση σε επιμήκη ζώνη, κυρίως το τμήμα μεταξύ επιστυλίου και γείσου στους αρχαίους ναούς που καλύπτεται από ανάγλυφες παραστάσεις

ο φορέυς(-έας) = αυτός που μεταφέρει κάτι

ο φόρος = χρηματική εισφορά που δίνεται από τους πολίτες στο κράτος σύμφωνα με τα εισοδήματά τους

ο φόρτος = ό,τι επιβαρύνει κάποιον σωματικά ή ψυχικά

το φορτίον (-ο) = κάθε τι που μεταφέρει κάποιος, ποσότητα ηλεκτρισμού που βρίσκεται σε ηλεκτρισμένο σώμα

φερέγγυος = αυτός στον οποίο έχεις εμπιστοσύνη, κυρίως όσον αφορά το δανεισμό χρημάτων

φορολογώ = επιβάλλω φόρους

επιφέρω = φέρνω έπειτα, αναφέρω συμπληρωματικά, φέρνω ως αποτέλεσμα, ως επακόλουθο

περιφέρω = φέρνω κάτι ολόγυρα, πηγαίνω κάτι άσκοπα από εδώ και από εκεί

αναφέρω = μιλώ για κάτι, κάνω γνωστό, καταγγέλλω

καταφερής/κατωφερής = κατηφορικός

πολύφερνος = (για γυναίκα), αυτή που έχει πολύ μεγάλη προίκα [φερνή=προίκα]

ο αμφορεύς (-έας) = μεγάλο πήλινο ή χάλκινο αγγείο με δύο λαβές τοποθετημένες στις δύο πλευρές του

η εκφορά = μεταφορά κάποιου αντικειμένου, όρος που δηλώνει ένα τρόπο σύνταξης

ο αγγελιαφόρος = αυτός που μεταφέρει ειδήσεις

δορυφόρος = αυτός που κρατά δόρυ, ο ακόλουθος, ο δουλικός ουράνιο σώμα που περιστρέφεται γύρω από άλλον πλανήτη

θεοφόρος = αυτός που έφερε το θεό, αυτός διά μέσου του οποίου ήλθε ο θεός στη γη

παράφορος = υπερβολικός στη συμπεριφορά

φερέφωνο = μέσο ή πρόσωπο που μεταφέρει τη φωνή, τις ιδέες και τις θεωρίες άλλου

φέρελπις = αυτός που δημιουργεί προσδοκίες για το μέλλον του

φοροδιαφυγή = η συστηματική αποφυγή πληρωμής των φόρων

φοροτεχνικός = αυτός που ασχολείται με φορολογικά θέματα

φοροφυγάς = αυτός που δεν πληρώνει τους φόρους που του αναλογούν

βαθμοφόρος = αυτός που φέρει βαθμούς, συνήθως στέλεχος των Ενόπλων Δυνάμεων

ελπιδοφόρος = αυτός που δημιουργεί ή περιέχει ή εμπνέει ελπίδες

λαχειοφόρος = αυτός που δίνει το δικαίωμα συμμετοχής σε κλήρωση με λαχνούς

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 10ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

- ΣΩΣ : Όσα έκανα στη ζωή μου, τι από τα δύο με τη θέλησή μου τα έκανα ή είχαν καθοριστεί για μένα από τη Μοίρα;
- ΜΙΝ : Από τη Μοίρα, φυσικά.
- ΣΩΣ : Λοιπόν και όλοι ανεξαιρέτως οι ενάρετοι και αυτοί που δίνουν την εντύπωση ότι είναι πονηροί υπηρετώντας εκείνη κάναμε αυτά;
- ΜΙΝ : Ναι, στην Κλωθώ, η οποία όρισε στον καθένα τι έπρεπε να κάνει, όταν γεννηθεί.
- ΣΩΣ : Λοιπόν εάν κάποιος εξαναγκασθεί από κάποιον άλλο να σκοτώσει κάποιον, ο οποίος δεν μπορεί να προβάλει αντίρρηση π.χ. δήμιος ή σωματοφύλακας ο ένας υπακούοντας στο δικαστή ο άλλος στον τύραννο, ποιον θα κατηγορήσεις για φόνο;
- ΜΙΝ : Είναι φανερό ότι το δικαστή ή τον τύραννο, όχι αυτό το ξίφος, γιατί εκτελεί, ως όργανο που είναι, τη θέληση του πρωταίτιου.
- ΣΩΣ : Λοιπόν βλέπεις πως ενεργείς άδικα τιμωρώντας εμάς που έχουμε γίνει υπηρέτες όσων η Κλωθώ διάταζε; Γιατί δε θα μπορούσε κάποιος να πει ότι ήταν δυνατό να φέρει αντίρρηση σε εντολές που έπρεπε να εκτελεστούν κατ' ανάγκη.
- ΜΙΝ : Σώστρατε και πολλά άλλα γεγονότα θα μπορούσες να βρεις που έγιναν παράλογα, αν τα εξετάσεις λεπτομερώς, Ελευθέρωσε τον Ερμή, και ας μην τιμωρείται άλλο. Πρόσεξε λοιπόν μήπως και οι άλλοι μάθουν να ρωτούν τα ίδια.

Λεξιλόγιο

- η βιοτή = η ζωή, ο βίος και οι ανάγκες του βίου
ο βιοδότης = αυτός που δίνει ζωή, ο ζωοδότης
Πολύβιος = ιστορικός από τη Μεγαλόπολη (202 π.Χ.-120 π.Χ.), μεταφορικά αυτός που ζει πολλά χρόνια, που μακροημερεύει
βιώ(-ώνω) = ζω έντονα και ενσυνείδητα μια κατάσταση ή ένα γεγονός
η βίωσις(-η) ο τρόπος με τον οποίο βιώνει κανείς κάτι
βιοτικός = αυτός που αναφέρεται ή ανήκει στη ζωή (κυρίως στις υλικές ανάγκες της)
βιώσιμος = αυτός που μπορεί ή έχει μεγάλες πιθανότητες να επιζήσει
αβίωτος = αυτός που δεν είναι δυνατόν να γίνει ανεκτός
αιωνόβιος = αυτός που έχει ξεπεράσει τα εκατό χρόνια ζωής, αυτός που ζει επί αιώνες
αμφίβιος = ζώο που ζει σε ξηρά και σε νερό με την ίδια άνεση
αναβιώ(-ώνω) = ξαναζώ
η αναβίωσις(-η) = η επαναφορά στη ζωή
αποβιώ(-ώνω) = πεθαίνω
διαβιώ(-ώνω) = βρίσκομαι στη ζωή, περνάω τη ζωή μου
η διαβίωσις(-η) = ο τρόπος με τον οποίο ζει κανείς, η ύπαρξη
επιβιώ(-ώνω) = καταφέρνω να ζω
η επιβίωσις(-η) = η παραμονή στη ζωή μετά από κίνδυνο
συμβιώ(-ώνω) = ζω από κοινού με κάποιον
η συμβίωσις(-η) = από κοινού συγκατοίκηση
βραχύβιος = αυτός που έχει λίγη ζωή
έμβιος = αυτός που έχει ζωή
μακρόβιος = αυτός που ζει πολύ χρόνο
σύμβιος (η συμβία) = ο σύζυγος
βίωμα = εκείνο που έχει ζήσει κανείς, η εμπειρία
βιωματικότητα = η δυνατότητα ή η ικανότητα επιβίωσης

βιογένεση = η παραγωγή ζωντανών οργανισμών από άλλους ζωντανούς οργανισμούς
βιοηθική = η μελέτη των ηθικών προβλημάτων που γεννά η σύγχρονη τεχνολογία
βιοθεωρία = η συνολική θεώρηση της ζωής
βιοτέχνης = αυτός που επεξεργάζεται πρώτες ύλες με τα χέρια του
βιότοπος = το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζουν και αναπτύσσονται ορισμένα είδη ζώων ή φυτών
βιοψία = μέθοδος διάγνωσης προβλημάτων του οργανισμού
βιοπάλη = ο αγώνας για επιβίωση
βιοπορισμός = η εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων για την επιβίωση με την εργασία
αντιβίωση = η φαρμακευτική θεραπεία των λοιμώξεων από παθογόνα μικρόβια
αυτοβιογραφία = το κείμενο μέσα από το οποίο αφηγείται κανείς τη ζωή του
ισόβιος = αυτός που ισχύει σε όλη τη ζωή
κοινόβιο = το μέρος, όπου ζει κανείς από κοινού με άλλους
λαθρόβιος = αυτός που ζει χωρίς να γίνεται αντιληπτός

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 11ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Όποιος τυχόν τολμήσει να χτυπήσει τον πατέρα ή τη μητέρα ή τον πατέρα ή τη μητέρα αυτών (των γονιών), πρώτα ας τρέξει σε βοήθεια ο πρώτος τυχόν, και αν αυτός που βοηθήσει είναι μέτοικος ή ξένος να καλείται σε τιμητική θέση στους αγώνες, αν όμως δε βοηθήσει να απελαύνεται από τη χώρα για όλη του τη ζωή και αν δεν είναι μέτοικος αλλά βοηθήσει να επαινείται, αν δε βοηθήσει να ψέγεται και αν βοηθήσει δούλος να κερδίζει την ελευθερία του, αν δε βοηθήσει να μαστιγώνεται με εκατό χτυπήματα. Και αν κάποιος καταδικαστεί για βιαιοπραγία προς τους γονείς πρώτα να απελαύνεται για όλη του τη ζωή από την πόλη σε άλλη χώρα και να αποκλείεται από κάθε ιερό, και αν γυρίσει από την εξορία να τιμωρείται με την ποινή του θανάτου. Αν δε κάποιος ελεύθερος φάει μαζί με έναν τέτοιο ή πει μαζί του ή έχει κάποια άλλη οποιαδήποτε σχέση ή συναντώντας τον κάπου έρθει σε επαφή μαζί του με τη θέλησή του, να μη μετέχει σε θρησκευτικές τελετές, ούτε να συμμετέχει στην αγορά και γενικά στα θέματα της πόλης παρά μόνον αφού εξαγνιστεί.

Λεξιλόγιο

φυγοπόλεμος = αυτός που αποφεύγει τον πόλεμο, ο δειλός
φυγόξενος = αυτός που αποφεύγει τους ξένους, ο αφιλόξενος
η φυγή = η απομάκρυνση από κάπου, η μη επιτρεπόμενη εγκατάλειψη ενός τόπου
ο φυγός = ο δραπετής, ο στρατιώτης που λιποτάκτησε
φυγαδέω = βοηθώ κάποιον να δραπετεύσει, να φύγει κρυφά από κάπου
φυγοδικά = κρύβομαι και αποφεύγω να δικαστώ
φυγόμαχος = αυτός που δεν παίρνει μέρος σε μάχη και γενικότερα σε έναν αγώνα
φυγομαχώ = αποφεύγω να δώσω μια μάχη και γενικότερα να συγκρουστώ
φυγόπονος = αυτός που αποφεύγει τον κόπο, τα επίπονα έργα
η φυγοπονία = η τεμπελιά
αποφεύγω = δεν πλησιάζω κάποιον ή κάτι, αρνιέμαι να κάνω κάτι
η αποφυγή = η προσπάθεια να αποφύγω κάτι
διαφεύγω = ξεφεύγω από έναν κίνδυνο ή μια επικίνδυνη κατάσταση
η διαφυγή = ο τρόπος ή τα μέσα που χρησιμοποιεί κάποιος για να γλιτώσει
καταφεύγω = πηγαίνω σε κάποιον και ζητώ βοήθεια για να με προστατέψει, χρησιμοποιώ όλα τα μέσα για να πετύχω κάτι
η καταφυγή = αναζήτηση προστασίας και ασφάλειας
το καταφύγιον (-ιο) = το ασφαλές μέρος από φυσικούς ή άλλους κινδύνους
προσφεύγω = απευθύνομαι σε κάποιον αναζητώντας διέξοδο ή κάλυψη
η προσφυγή = η αναζήτηση καταφύγιου, η αναζήτηση του δικαίου μέσω του δικαστηρίου
ο πρόσφυξ (-υγας) = ο εκδιωγμένος από την πατρίδα του κάτω από την πίεση ιστορικών ή κοινωνικών συνθηκών
άφευκτος = αυτός τον οποίο δεν μπορεί να αποφύγει κανείς, ο αναπόφευκτος
φευγαλέος = αυτός που περνά πολύ γρήγορα ώστε μόλις να γίνεται αντιληπτός
φευγάτος = αυτός που έχει ήδη φύγει, κάποιος που δίνει την εντύπωση ότι ζει στο δικό του κόσμο
φυγόδικος = αυτός που αποφεύγει να δικαστεί
φυγόκεντρος = αυτός που τείνει να απομακρυνθεί από το κέντρο
φυγομαχία = η αποφυγή της μάχης
φυγόποινος = αυτός που αποφεύγει να εκτίσει την ποινή του
αναπόφευκτος = αυτός τον οποίο δεν μπορεί κανείς να αποφύγει
φοροφυγός = αυτός που αποφεύγει να πληρώσει τους φόρους που του αναλογούν

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 12ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ας υποθέσουμε ότι υπάρχουν δύο κατηγορίες αμαρτωλών, ο ένας είναι αυτός που τιμωρείται, ενώ ο άλλος αυτός που δεν τιμωρείται. Να μη λες ότι αυτός είναι ευτυχισμένος, γιατί έχει πλούτη· γδύνει ορφανά και (χρησιμοποιεί βία) επιτίθεται στις χήρες. Και πράγματι δε νιώθει αδύναμος, αλλά αρπάζοντας προοδεύει και απολαμβάνει μεγάλη τιμή και εξουσία και δεν υποφέρει από καμιά ανθρώπινη δυστυχία· αλλά αυτόν πάρα πολύ να τον θρηνείς, γιατί είναι πραγματικά άρρωστος και δε θεραπεύεται. Αν δεις κάποιον που πάσχει από υδρωπικία να μην τρέχει στο γιατρό, αλλά να κάθεται σε βαρυφορτωμένο με εδέσματα τραπέζι και μεθώντας να επιδεινώνει την αρρώστια, αυτόν να τον καλοτυχίζεις ή τον θεωρείς δυστυχισμένο; Ενώ αν δεις έναν άλλο που πάσχει από υδρωπικία να απολαμβάνει ιατρικής φροντίδας, να παραδίνεται στην πείνα, να παίρνει με υπομονή πικρά φάρμακα, αυτόν δεν τον θεωρείς πολύ πιο ευτυχισμένο από εκείνον; Είναι κοινά αποδεκτό· γιατί, ο ένας είναι άρρωστος και δε θεραπεύεται ενώ ο άλλος ασθενεί και ωφελείται από τη θεραπεία. Η θεραπεία είναι επίπονη αλλά ο σκοπός της ωφέλιμος. Έτσι συμβαίνει και στην παρούσα ζωή.

Λεξιλόγιο

η τελευτή = ο θάνατος, το τέλος της ζωής
τελεσιουργώ = εκτελώ κάποιο έργο, εκπληρώνω το σκοπό μου
τελεσιουργός = αυτός που οδηγεί σε επιτυχή έκβαση
δημοτελής = ο εκτελεστής κάποιου έργου, η εορτή που γίνεται με έξοδα της πόλεως
η τέλεσις = η πραγματοποίηση
η τελετή = εκδήλωση, η συμβολική εκδήλωση λατρείας προς το Θεό
η τελειότης (-τητα) = η τέλεια κατάσταση
τελειώ (-ώνω) = φέρνω κάτι σε αίσιο τέλος, ολοκληρώνω
η τελειώσις (-ωση) = η ολοκλήρωση
το τελείωμα = η ολοκλήρωση ενός έργου ή ενός πράγματος
τελεσפורώ = καταλήγω στο επιθυμητό αποτέλεσμα, επιτυγχάνω αίσια έκβαση
τελεσφόρος = αυτός που φέρνει αποτέλεσμα
ο τελετάρχης = ο υπεύθυνος για τη διεξαγωγή μιας τελετής
διατελώ = βρίσκομαι σε κάποια κατάσταση, έχω κάποια ιδιότητα
αποτελώ = είμαι μέρος ενός όλου
εκτελώ = υλοποιώ μια καθορισμένη ενέργεια
επιτελώ = εκτελώ κάτι που μου έχει ανατεθεί, πραγματοποιώ
συντελώ = λειτουργώ ως παράγοντας στην εκτέλεση ενός έργου, στη διαμόρφωση ενός αποτελέσματος
αποτελειώ (-ώνω) = ολοκληρώνω χωρίς να αφήσω εκκρεμότητες
η αυτοτέλεια = το να είναι κάτι τέλειο, ακέραιο και ολόκληρο, το να είμαι αδέσμευτος, να μην είμαι φόρου υποτελής σε κάποιον άλλο
υποτελής = αυτός που είναι υποταγμένος
ατελής = ο μη ολοκληρωμένος, ο ελαττωματικός
η ατέλεια = το ελάττωμα
ημιτελής = ο μισοτελειωμένος
ευτελής = ο φτηνός, ο ασήμαντος
τελεσίδικος = η οριστική απόφαση (σε δικαστήρια)
τελεσίγραφο = έγγραφο τελικό που δεν αφήνει περιθώρια διαπραγμάτευσης
τελειοποίηση = η βελτίωση κάποιου πράγματος, ώστε να παράγει τέλειο αποτέλεσμα
τελειόφοιτος = αυτός που βρίσκεται στο τελευταίο έτος των σπουδών του
εκτέλεση = η υλοποίηση ενός έργου
ατελέσφορος = αυτός που δεν έχει επιτύχει το σκοπό του, ο αναποτελεσματικός
ιδιοτελής = αυτός που κάνει κάτι αποσκοπώντας σε προσωπικό όφελος
ιεροτελεστία = η τέλεση λειτουργίας, που συνήθως έχει θρησκευτικό χαρακτήρα ή κάτι που εκτελείται με ιδιαίτερη σοβαρότητα

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 13ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Επειδή οι ηδονές είναι πολλές, αυτές εξαναγκάζουν τον άνθρωπο να υποκύψει παρά το συμφέρον του, μου φαίνεται ότι η ηδονή σχετικά με την τροφή είναι η πιο ακατανίκητη. Γιατί με τις άλλες ηδονές ασχολούμαστε σπανιότερα, ενώ αυτήν είναι ανάγκη να τη γευόμαστε οπωσδήποτε κατά τη διάρκεια όλης της ημέρας, ώστε να είναι πολλοί περισσότεροι οι κίνδυνοι στην περίπτωση αυτή. Και γιατί σφάλλει αυτός που τρώει περισσότερο από όσο πρέπει, και αυτός που τρώει βιαστικά και αυτός που προτιμά τις πιο ευχάριστες παρά τις πιο υγιεινές τροφές. Είναι δε σφάλμα σχετικά με την τροφή όταν την τρώμε σε λάθος ώρα. Επειδή λοιπόν υπάρχουν και άλλα σφάλματα σχετικά με την τροφή, πρέπει κάποιος να απέχει από όλα. Και θα μπορεί κάποιος να απέχει εάν συνηθίσει τον εαυτό του να επιλέγει την τροφή όχι για να ευχαριστιέται, αλλά για να τρέφεται, όχι για να ευχαριστεί τον οισοφάγο, αλλά για να ενδυναμώνει το σώμα. Γιατί ο οισοφάγος έγινε για να χρησιμεύσει ως το πέραςμα της τροφής όχι ως όργανο ηδονής, και η κοιλιά έχει δημιουργηθεί για τον ίδιο λόγο για τον οποίο έχει δοθεί στο φυτό η ρίζα. Γι' αυτό και αρμόζει να τρώμε για να ζούμε και όχι για να νιώθουμε ηδονή.

Λεξιλόγιο

ο σιτευτής = αυτός που προσφέρει τροφή
η σίτησις = η λήψη τροφής, η δημόσια διατροφή
το σιτίον = κάθε είδος τροφής για τη συντήρηση του ανθρώπου
σιταγωγός = αυτός που μεταφέρει το σίτο
ο σιτάρχης = ο υπεύθυνος για τη σίτιση
η σιτοθήκη = μέρος που αποθηκεύεται ο σίτος
ο σιτοκάπηλος = ο σιτέμπορος και με αρνητική έννοια (ένα είδος εκμετάλλευσης)
σιτολογώ = αρπάζω και συγκεντρώνω σιτάρι από επιδρομές σε ξένες χώρες
ο σιτονόμος = αυτός που διανέμει άρτους ή τροφή γενικά
ο σιτοποιός = αυτός που κατασκευάζει άρτους
ο σιτοπώλης = ο σιτέμπορος
σιτοφάγος = αυτός που καταναλώνει σιτηρά
σιτοφόρος = αυτός που παράγει σιτηρά, κυρίως χωράφι πρόσφορο για την καλλιέργεια σιταριού
ο σιτοφύλαξ = αυτός που φυλάει το σίτο
σύσσιτος = αυτός που παίρνει μέρος σε ένα συμπόσιο, που σιτίζεται μαζί με άλλους
σιτηρός = φυτό της οικογένειας των αγροστιδών
σιτίζω = διατρέφω
η σίτησις = η διατροφή
ο σιτισμός = η διατροφή
η σιτοδεία = η έλλειψη διατροφής σιτηρών, γενικότερα βασικών ειδών
άσιτος = νηστικός
επισιτίζω = προμηθεύω με τρόφιμα, χορηγώ τρόφιμα
ο επισιτισμός = η διανομή τροφής
παράσιτος (το παράσιτο) = ζωικός ή φυτικός οργανισμός που ζει πάνω σε άλλον οργανισμό και τρέφεται από αυτόν, άτομο που ζει σε βάρος των άλλων
παρασιτώ = ζω σε βάρος των άλλων
το συσσίτιον (-ο) = κοινό γεύμα πολλών ατόμων μαζί, φαγητό που δίνεται σε στρατιώτες μέσα στους στρατώνες

σταράτος = αυτός που έχει το χρώμα το σιταριού, αυτός που είναι ειλικρινής
σταρένιος = αυτός που έχει κατασκευαστεί από σιτάρι
σ(ι)ταρήθρα = το πουλί κορυδαλλός
σίτεμα = η διατήρηση του κρέατος σε ωμή κατάσταση για ορισμένο χρονικό
διάστημα με αποτέλεσμα να γίνει μαλακό και τρυφερό
σιτιστής = αυτός που διανέμει την τροφή
αραβόσιτος = το καλαμπόκι
οικόσιτος = το ζώο που είναι εξημερωμένο και ζει στο σπίτι
παρασιτοκτόνος = φάρμακο που φονεύει τα παράσιτα
υποσιτίζω, υποσιτίζομαι = τρώω λίγο και δεν καλύπτονται οι ανάγκες του σώματος
υπερσιτισμός = τρέφομαι με περισσότερη τροφή από όση έχω ανάγκη
υποσιτισμός = η λήψη λιγότερης τροφής απ' όσο έχω ανάγκη

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 14ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Οι Ευβοείς ψαράδες δίνουν στα δελφίνια ίσο μερίδιο από την ψαριά. Και το κυνήγι έτσι γίνεται. Από την πλώρη των πλοιαρίων κρεμούν μικρές κοίλες σχάρες που πάνω τους καίει φωτιά και είναι διαφανείς για να προστατεύουν τη φωτιά και να μην κρύβουν φως. Λοιπόν τα ψάρια επειδή φοβούνται τη λάμψη πλησιάζουν γιατί θέλουν να μάθουν την αιτία που τους φοβίζει. Έπειτα σαστισμένα κουρνιάζουν όλα μαζί κοντά σε κάποιο βράχο τρέμοντας από το φόβο τους. Και τα παραπλέοντα δελφίνια καθώς φοβίζονται τα ψάρια προς τα έξω τα ωθούν και τα εμποδίζουν να ξεφύγουν. Λοιπόν εκείνα πιεζόμενα από παντού και κατά κάποιο τρόπο περικυκλωμένα συλλαμβάνονται. Και τα δελφίνια πλησιάζουν σαν να απαιτούν το μερίδιο από τον κοινό μόχθο που τους οφείλεται για τα ψάρια που έπιασαν, και οι αλιείς βέβαια πιστοί και ευγνώμονες αποχωρίζονται, για χάρη των συντρόφων τους στο ψάρεμα, το μερίδιο που αναλογεί σ' αυτούς, αν θέλουν και πάλι να τους συντροφεύουν ως απρόσκλητοι σύμμαχοι.

Λεξιλόγιο

- ισονομούμαι = έχω ίσα δικαιώματα με κάποιον άλλον
- ο νομάς (γεν. -άδος) = αυτός που δεν έχει μόνιμη κατοικία και μετακινείται συνεχώς
- ο νομεύς (-έας) = πρόσωπο που ασκεί φυσική εξουσία πάνω σε πράγμα, αυτός που διαθέτει κάτι, ο ποιμένας
- η νομή = τόπος όπου υπάρχει τροφή για τα ζώα, το να κατέχει και να καρπώνεται κανείς κάτι
- ο νόμιμος = αυτός που υπάρχει ή γίνεται σύμφωνα με το νόμο
- η νομιμότης (-τητα) = η κατάσταση που είναι σύμφωνη με τους νόμους
- ο νομικός = αυτός που σχετίζεται με τους νόμους
- η νέμεσις (-η) = δίκαιη διανομή, οργή και αγανάκτηση για οποιαδήποτε αδικία
- Νέμεσις = θεά που προσωποποιεί τη θεία δικαιοσύνη, που τιμωρεί τους υπερόπτες
- νομοθετώ = θεσπίζω κανόνες δικαίου
- ο νομάρχης = ο διοικητικός προϊστάμενος του νομού ή της νομαρχίας
- ο νομομαθής = ο βαθύς γνώστης των νόμων και του δικαίου
- ο αγορανόμος = ο υπάλληλος που εποπτεύει τη αγορά και ελέγχει την ποιότητα, τις τιμές και το ζύγισμα
- ο αγρονόμος = ο υπάλληλος που εποπτεύει τους αγρούς για την πρόληψη κακόβουλων πράξεων
- η αντινομία = η αντίθεση διατάξεων ενός νόμου προς άλλον, η διαπίστωση αντιφάσεων
- ο αστρονόμος = επιστήμονας που μελετά τα ουράνια σώματα
- ο αυτόνομος = ο μη εξαρτημένος, ο ανεξάρτητος
- ο νόμος = κανόνας του δικαίου που ρυθμίζει των ζωή των πολιτών ενός κράτους
- ο έκνομος = ο εκτός νόμου, ο παράνομος
- ο άνομος = αυτός που τελείται κατά παράβαση του νόμου, ο παραβάτης των νόμων
- ο έννομος = ο σύννομος, ο σύμφωνος με τους νόμους
- ο σύννομος = ο σύμφωνος με τους νόμους
- η ευνομία = η καλή λειτουργία των νόμων καθώς και η επιτυχημένη εφαρμογή τους
- ο κληρονόμος = φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο περιέρχεται η περιουσία κάποιου μετά το θάνατό του
- ο οικονόμος = αυτός που έχει αναλάβει τη διαχείριση των οικονομικών ενός ιδρύματος ή οικίας

το προνόμιον (-ιο) = δικαίωμα που παρέχεται ευεργετικά σε κάποιον
χειρονομώ = εκφράζομαι με χειρονομίες
απονέμω = μοιράζω, αποδίδω κάτι
ο διανομεύς (-έας) = αυτός που μοιράζει κάτι
νομικίστικος = τρόπος ερμηνείας των νόμων ώστε να προσαρμόζονται κάθε φορά
στις επιδιώξεις μας
νομιάτρος = γιατρός που είναι υπεύθυνος για θέματα υγείας του νομού
νομιμοποιώ = καθιστώ κάτι νόμιμο
νομιμόφρων = αυτός που υπακούει στους νόμους
νομιμοπαρασκευαστικός = αυτός που σχετίζεται με την επεξεργασία νομοθετημάτων
νομοτέλεια = η λειτουργία ενός φαινομένου ή γεγονότος βάσει νόμων που έχουν
επιβληθεί από την ίδια του τη φύση του
νομότυπος = ο σύμφωνος με το εξωτερικό σχήμα των νόμων, όχι όμως πάντοτε
σύμφωνα με την ουσία τους
βιβλιοθηκονόμος = υπάλληλος, ο οποίος ασχολείται με την οργάνωση και τη
λειτουργία των βιβλιοθηκών
δασονόμος = υπάλληλος, ο οποίος ασχολείται με την φύλαξη και την προστασία των
δασών
δικονομία = σύνολο διατάξεων που ρυθμίζουν τους όρους απονομής της δικαιοσύνης
δημοσιονομικός = αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στη διαχείριση των οικονομικών
του κράτους
προνομιούχος = αυτός που έχει κάποιο προνόμιο, αυτός που βρίσκεται σε
ευνοϊκότερη θέση από τους άλλους
στρατονόμος = ο στρατιώτης που υπηρετεί στη στρατονομία
υγειονομία = δημόσια υπηρεσία που έχει ως σκοπό την προφύλαξη της υγείας του
λαού

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 15ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Επειδή ήταν καλοί (ευγενείς) εκ φύσεως και είχαν κοινές αντιλήψεις, οι πρόγονοι των νεκρών που κείτονται εδώ πραγματοποίησαν έργα πολλά, ωραία και αξιοθαύμαστα, αλλά και οι απόγονοι εκείνων εξαιτίας της ανδρείας τους άφησαν πίσω τους αείμνηστα και μεγάλα μνημεία νίκης. Γιατί μόνοι για χάρη όλης ανεξαιρέτως της Ελλάδας διακινδύνευσαν αντιμετωπίζοντας πολλές χιλιάδες βαρβάρων. Γιατί ο βασιλιάς της Ασίας ελπίζοντας ότι θα υποδουλώσει και την Ευρώπη έστειλε μισό εκατομμύριο στρατό. Και επειδή πίστεψαν εάν έκαναν αυτή την πόλη φίλη με τη θέλησή τους ή εάν την υπέτασσαν παρά τη θέλησή της, εύκολα θα εξουσίαζαν τους περισσότερους Έλληνες, αποβιβάστηκαν στο Μαραθώνα, επειδή πίστεψαν ότι έτσι θα ήταν οι Έλληνες εντελώς αβοήθητοι, αν αποτολμούσαν την επίθεση ενώ ακόμα οι Έλληνες θα διαφωνούσαν. Ακόμη αυτοί τέτοια εντύπωση είχαν σχηματίσει για την πόλη από τα προηγούμενά της έργα ώστε αν έκαναν επίθεση προηγουμένως σε άλλη πόλη, θα πολεμούσαν και εκείνους και τους Αθηναίους· γιατί πρόθυμα θα έρχονταν να βοηθήσουν τους αδικημένους.

Λεξιλόγιο

φρενιτώ = παραλογίζομαι, εξαγριώνομαι
φρενιτώδης = άνθρωπος που βρίσκεται σε έξαλλη κατάσταση, σε παραφροσύνη
το φρόντισμα = η φροντίδα, ό,τι σκέφτεται κανείς, η σκέψη
το σωφρόνισμα = η τιμωρία με την οποία επιδιώκει κανείς να συνετίσει, να συμμορφώσει
αι φρένες (πληθ.) = σημαίνει το λογικό, στη φράση «έξω φρενών» : εκτός λογικής, έξαλλος
φρόνιμος = ο συνετός, αυτός που ακολουθεί τους ηθικούς κανόνες
η φροντίς (-ίδα) = η μέριμνα, το ιδιαίτερο ενδιαφέρον
φροντίζω = επιμελούμαι, νοιάζομαι, μεριμνώ
φρονώ = νομίζω, έχω τη γνώμη
το φροντιστήριο = μάθημα πανεπιστημιακό για εξάσκηση των φοιτητών πάνω στην ύλη που διδάχθηκαν, επιπρόσθετο μάθημα, ενισχυτική διδασκαλία
η φρόνησις (-η) = λογική, συνετή σκέψη
το φρόνημα = ιδεολογία, πεποιθήσεις, η συναίσθηση της αξίας ή της υπεροχής
φρονηματίζω = συνετίζω, σωφρονίζω
φρενήρης = αυτός που βρίσκεται εκτός ελέγχου, ο ξέφρενος
φρενοβλαβής = ο άνθρωπος που δεν έχει σώας τα φρένας, ψυχασθενής
αλλόφρων = αυτός που βρίσκεται εκτός εαυτού, σε έξαλλη κατάσταση
άφρων = αυτός που δεν έχει λογική, που δεν ενεργεί με σύνεση
ευφραίνω = ευχαριστώ, χαροποιώ
εχέφρων = αυτός που έχει λογική, σύνεση
ομόφρων = αυτός που έχει την ίδια ιδεολογία, την ίδια άποψη
μεγαλόφρων = αυτός που έχει μεγάλο και υψηλό φρόνημα, που είναι υπερήφανος
μετριόφρων = αυτός που δεν του αρέσει να προβάλλει τις ικανότητές του
παράφρων = ο διανοητικά διαταραγμένος
περιφρονώ = απαξιώνω, αποδίδω μικρή αξία ή σημασία
η περιφρόνησις (-η) = η απαξίωση, αδιαφορία
ο σώφρων = ο συνετός, ο λογικός
ο σωφρονισμός = τα μέσα που χρησιμοποιούνται για να συνετιστεί κάποιος
η σωφροσύνη = η σύνεση, η συμμόρφωση με το μέτρο και τη λογική

ο υψηλόφρων = αυτός που έχει υψηλό φρόνημα, ο περήφανος
ο φιλόφρων = αυτός που συμπεριφέρεται με ευγένεια, περιποιητικότητα
η φιλοφρόνησις (-η) = εκδήλωση αισθημάτων συμπάθειας με επαινετικά και ευγενικά λόγια
φρόνιμα (επιρ.) = η μη δημιουργία προβλημάτων, η τακτική και πειθαρχημένη συμπεριφορά
φρονιμάδα = η σύνεση
φρονιμίτης = το τελευταίο δόντι της ανθρώπινης οδοντοστοιχίας
γενναιοφροσύνη = γενναιοδωρη συμπεριφορά
εθνικόφρων = αυτός που πιστεύει ότι έχει πατριωτικά φρονήματα
νομιμόφρων = αυτός που σέβεται τους νόμους
φρενοκομείο = ψυχιατρείο
φρενοπαθής = ψυχοπαθής

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 16ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Ο βασιλιάς Αλέξανδρος στη Στάτεια, στη Ροδώ και στη Ρωξάνη, τη γυναίκα μου, να είναι καλά. Δεν εκδικήθηκα το Δαρείο, ο οποίος αντιτάχθηκε σε μα, αλλά αντίθετα, γιατί ευχόμουν να τον έχω ζωντανό κάτω από την εξουσία μου· ενώ ίσα που ανέπνεε, τον βρήκα στην τελευταία πνοή του, επειδή τον λυπήθηκα τον κάλυψα με τη χλαμύδα μου. Ζήτησα να μάθω από αυτόν κάτι για το θάνατό του. Και αυτός μου είπε : «σου εμπιστεύομαι την κόρη μου Ρωξάνη, θα ζήσει μαζί σου». [...] Τους υπαίτιους του θανάτου του τους τιμώρησα, όπως τους άξιζε. Και διέταξα να του χτίσουν ιερό κοντά στους πατρικούς του ήρωες. Και εσείς σταματήστε να θλίβεστε γι' αυτόν, γιατί εγώ θα σας αποκαταστήσω στα ανάκτορά σας. [...] Σύμφωνα λοιπόν με την τελευταία επιθυμία του Δαρείου θέλω η Ρωξάνη, η γυναίκα μου, να είναι συμβασίλισσά μου, εάν και εσείς συμφωνείτε θέλω και προστάζω να την προσκυνάτε ως γυναίκα του Αλεξάνδρου. Χαίρετε.

Λεξιλόγιο

αιτώ = ζητώ, διατυπώνω παράκληση
η αιτία = ό,τι προκαλεί ένα γεγονός ή φαινόμενο
αιτιώδης = αυτός που εμπεριέχει την αιτία ενός πράγματος
το αίτημα = κάτι που απαιτεί, που ζητάει κάποιος, ό,τι απαιτεί ένας κλάδος εργαζομένων και προβάλλεται ως διεκδίκηση
η αίτησις (-η) = έγγραφο που υποβάλλεται σε προϊστάμενο ή αρχή και εμπεριέχει κάποια αιτήματα
η αιτίασις (-η) = η κατηγορία
αιτιατός = αυτός που προκύπτει από κάποια αιτία, το αποτέλεσμα
αιτιώμαι = κατηγορώ, καταλογίζω ευθύνη σε κάποιον
αιτιολογώ = τεκμηριώνω, δικαιολογώ, εντοπίζω την αιτία και την παρουσιάζω
η αιτιολογία = η έρευνα, η εξήγηση των αιτιών από τα οποία προκύπτει ένα γεγονός
αναίτιος = αυτός που δε φταίει για κάτι που έγινε, ο ανεύθυνος, ο αθώος
αναίτιολόγητος = ο αδικαιολόγητος, ο χωρίς αιτιολογία
απαιτώ = διεκδικώ, ζητώ με έντονο τρόπο
η απαίτησις (-η) = η διεκδίκηση, η επίμονη αξίωση ενός πράγματος με επιμονή
επαιτώ = ζητιανεύω
η παραίτησις (-η) = θεληματική άρνηση και εγκατάλειψη δικαιωμάτων ή προσπαθειών, εγκατάλειψη θέσης που γίνεται από ένα δικαιούχο, το έγγραφο με το οποίο ανακοινώνεται η πράξη αυτή
συναίτιος = συνυπεύθυνος
αιτιότητα = σχέση η οποία συνδέει την αιτία με το αποτέλεσμα, αξίωμα σύμφωνα με το οποίο κάθε γεγονός έχει μια αιτία
αιτιοκρατία = φιλοσοφική θεωρία σύμφωνα με την οποία ό,τι συμβαίνει στον κόσμο γίνεται σύμφωνα με την αρχή της αιτιότητας, δηλαδή κατά απόλυτη ανάγκη
αιτιολόγηση = η εύρεση και η εξήγηση της αιτίας από την οποία προκύπτει κάτι
πρωταίτιος = ο αρχικός υπεύθυνος
συνυπαίτιος = ο συνυπεύθυνος
συνυπαιτιότητα = η συνυπευθυνότητα
απαιτητός = αυτός ή αυτό που μπορεί να γίνει αντικείμενο διεκδίκησης
απαιτητικός = αυτός που ζητά κάτι επίμονα

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ 17ης ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Οι ερωδιοί είναι πάρα πολύ αγαπημένα πουλιά στους ανθρώπους και φανερώνουν από πριν κακοκαιρία, ιδίως προς εκείνο το μέρος, από όπου ενδεχομένως πρόκειται να πνεύσει πάρα πολύ σφοδρός άνεμος, γέροντας προς τα κάτω τα κεφάλια τους στο στήθος. Βέβαια ναύτης δε θα σκότωνε ποτέ ερωδιό με τη θέλησή του, επειδή είναι κοινή πεποίθηση ότι προλέγουν στους ψαράδες στη θάλασσα, όσα προλέγουν τα γεράκια στους κυνηγούς στην ξηρά. Και λένε ότι αυτοί, και όταν υπάρχει μία μόνο τροφή για όλα τα πουλιά, πρώτοι βρίσκουν την τροφή μέσα από τα νερά και ότι από αυτούς διδάχτηκαν όλα τα υπόλοιπα πουλιά και επειδή περηφανεύτηκαν για το εύρημά τους και ισχυρίστηκαν ότι ούτε ο ίδιος ο Ποσειδώνας δεν μπορούσε να συναγωνιστεί μαζί τους στο κολύμπι, επειδή οργίστηκε ο θεός, έχασαν την τέχνη τους.

Λεξιλόγιο

- υδρόεις = αυτός που αγαπά το νερό
- υδατόεις = αυτός που περιέχει νερό
- υδατοειδής = αυτός που μοιάζει με το νερό
- υδατοποσία = η πόση του νερού
- ο υδροπότης = αυτός που πίνει νερό
- η ύδραυλις = αρχαίο μουσικό όργανο που παράγει ήχους με χρήση νερού
- η ύδρευσις = η υδροδότηση, ο εφοδιασμός με νερό
- υδατικός = αυτός που ανήκει ή αναφέρεται στο νερό
- υδάτινος = αυτός που αποτελείται από νερό
- το υδραγωγείον (-είο) = το σύστημα μεταφοράς του νερού μέσω δικτύου, η δεξαμενή όπου συγκεντρώνεται το νερό για να διοχετευθεί
- ο υδράργυρος = υγρό μεταλλικό στοιχείο
- ο υδροχόος = αυτός που χύνει νερό, αστερισμός του ζωδιακού κύκλου
- η υδρορροή (-οή) = αυλάκι νερού, αγωγός κατά μήκος της στέγης, που περισυλλέγει τα ύδατα και τα παροχετεύει με λούκια σε αποχέτευση
- υδροφόρος = αυτός που μεταφέρει το νερό, (υδροφόρος ορίζων) = το τμήμα της γης που συγκρατεί τα υπόγεια ύδατα
- το υδραυλικόν (υδραυλικός) = αυτός που σχετίζεται με τη εκμετάλλευση του νερού με μηχανικά μέσα, τεχνίτης που εγκαθιστά ή επισκευάζει υδραυλικές εγκαταστάσεις
- ο άνυδρος = αυτός που δεν έχει νερό, εποχή χωρίς βροχή
- ένυδρος = αυτός που έχει νερό
- η κλεψύδρα = αγγείο με το οποίο μετρούσαν το χρόνο
- η λειψυδρία = η έλλειψη νερού
- φίλυδρος = αυτός ο οποίος αγαπά το νερό
- υδατώνω = προσθέτω νερό
- υδατάνθρακας = οργανικές ενώσεις, που περιέχουν άνθρακα, υδρογόνο και οξυγόνο, ουσιώδες συστατικό όλων των ζωντανών οργανισμών και μία από τις κυριότερες μορφές ενέργειας
- υδατογράφημα = έργο γραφιστικής πολύ αχνό, που μοιάζει με υδατογραφία, δηλαδή ζωγραφική με ακουαρέλα
- υδατοσφαίριση = ομαδικό άθλημα με μπάλα, που παίζεται στο νερό (γουότερ-πόλο)
- υδρατμός = ατμός που προέρχεται από εξάτμιση νερού
- υδρόβιος = οργανισμός, που ζει μέσα στο νερό

υδρόγειος = η γήινη σφαίρα, η γη

υδρογόνο = άχρωμο, άοσμο και εύφλεκτο αέριο

υδροηλεκτρικός = αυτός που σχετίζεται με την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από την πτώση του νερού

υδροθεραπεία = θεραπευτική μέθοδος, η οποία βασίζεται στην αξιοποίηση των ιδιοτήτων του νερού

υδροκυάνιο = χημική ένωση υδρογόνου και κυανίου (δραστικό δηλητήριο)

υδροπλάνο = αεροπλάνο, που προσγειώνεται και απογειώνεται από τη θάλασσα

υδρόφιλος = αυτός που απορροφά πολύ νερό

αφυδάτωση = αφαίρεση νερού από ένα σώμα, αποξήρανση, απώλεια μεγάλης ποσότητας νερού από το σώμα

ενυδατώνω = προσθήκη νερού σε ένα σώμα ή προσθήκη νερού σε μια χημική ένωση με σκοπό τη δημιουργία άλλης χημικής ένωσης

ενυδρείο = συσκευή που επιτρέπει την επιβίωση ψαριών μέσα σε αυτήν, κτήριο ή ειδικό ίδρυμα, όπου εκτρέφονται υδρόβιοι οργανισμοί και παρουσιάζονται ως εκθέματα

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

(1) Όταν ο θεός (Απόλλωνας) έδωσε χρησμό, ο παντεπόπτης Ζευσ δίνει στην Αθήνα ξύλινο τείχος, οι άλλοι Αθηναίοι πρότειναν να οχυρώσουν με τείχη την Ακρόπολη ενώ ο Θεμιστοκλής πρότεινε στα πλοία να επιβιβαστούν, επειδή αυτά ήταν τα ξύλινα τείχη των Αθηναίων. Πείστηκαν, επιβιβάστηκαν, ναυμάχησαν, νίκησαν.

(2) Ο Θεμιστοκλής ενέδρευε στο λιμάνι της Σαλαμίνας' στους Έλληνες φαίνονταν καλό να φύγουν ενώ στο Θεμιστοκλή να ναυμαχήσει σε στενή θάλασσα. Και όταν δεν τους έπεισε να μείνουν, είχε στο σπίτι του το Σίκιννο, ευνούχο, παιδαγωγό των δύο παιδιών του, αυτόν τον Σίκιννο μέσα στη νύχτα στέλνει στο βασιλιά για να μηνύσει λόγω συμπάθειας ότι δραπετεύει το ελληνικό στράτευμα και να ναυμαχήσει. Πείθεται ο βασιλιάς και ναυμαχεί και το πλήθος των πλοίων συνέτριψε η στενή θάλασσα' και οι Έλληνες παρά τη θέλησή τους νίκησαν εξαιτίας της σοφίας του στρατηγού.

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ο Χριστός ενώ ήταν πλούσιος επτόχευσε, για να ελεήσουμε και εμείς τους φτωχούς ως αδέρφια του Δημιουργού και κριτή μου. Και ποιο είναι το κέρδος της ελεημοσύνης; Σε μια δύσκολη περίσταση θα τον σώσει ο Κύριος. Φανερώνει δε τις οδύνες της κρίσης στους αμαρτωλούς και ότι φέρνει πόνους. Θα λυτρώσει ο Κύριος αυτούς που αγαπούν τους φτωχούς. Γιατί τους χρωστάει φιλανθρωπία, όπως αυτός αφού δανείστηκε από αυτούς την ελεημοσύνη' και για την περίπτωση του Σολομώντα είπε' αυτός που ελεεί φτωχό δανείζει το Θεό.

7^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ήταν κάποιος Απολλοφάνης από την Κύζικο, ο οποίος τύχαινε να είναι από παλιά φίλος από φιλοξενία του Φαρνάβαζου και έγινε φίλος εκείνο τον καιρό του Αγησίλαου. Αυτός λοιπόν είπε προς τον Αγησίλαο ότι θα μπορούσε να φέρει σε αυτόν τον Φαρνάβαζο για συνομιλίες περί φιλίας. Και αφού τον άκουσε και έκανε συμφωνία και χειραγία εμφανίστηκε οδηγώντας τον Φαρνάβαζο στο συμφωνημένο τόπο, όπου βέβαια ο Αγησίλαος και οι τριάντα στρατιώτες που ήταν μαζί του περίμεναν κάτω στο χόρτο' και ο Φαρνάβαζος είχε έρθει φορώντας ενδυμασία που άξιζε πολύ χρυσάφι. Και αφού τοποθέτησαν οι θεράποντες κάτω κεντητά μαξιλάρια γι' αυτόν πάνω στα οποία θα κάθονταν μαλακά οι Πέρσες ντράπηκε για τον τρυφηλό τρόπο ζωής του, βλέποντας τον απλό τρόπο ζωής του Αγησίλαου' ξάπλωσε και αυτός όπως ήταν κάτω. Και πρώτα αντάλλαξαν χαιρετισμό, έπειτα ο Φαρνάβαζος άπλωσε το δεξί του χέρι για χαιρετισμό, το άπλωσε και ο Αγησίλαος. Και στη συνέχεια πήρε το λόγο ο Φαρνάβαζος' γιατί ήταν μεγαλύτερος.

8^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Και επειδή ο άνθρωπος μετείχε και θεϊκής ουσίας πρώτον εξαιτίας της συγγένειας με τους θεούς μόνος αυτός από τα άλλα πλάσματα πίστεψε στους θεούς και επιχείρησε να κατασκευάσει βωμούς και αγάλματα θεών' έπειτα γρήγορα εφηύρε το λόγο και τις λέξεις και με την τέχνη, κατασκεύασε οικοδομήματα και ρούχα και υποδήματα και στρωσίδια και βρήκε όλες τις τροφές που παράγονται από τη γη. Έτσι λοιπόν προετοιμασμένοι στην αρχή οι άνθρωποι κατοικούσαν διασκορπισμένοι και πόλεις δεν υπήρχαν' χάνονταν λοιπόν οι άνθρωποι από τα θηρία επειδή από κάθε άποψη ήταν ασθενέστεροι από αυτά και η τέχνη που γνώριζαν τους βοήθησε ικανοποιητικά να βρουν τροφή αλλά στάθηκε ανεπαρκής στον πόλεμο με τα θηρία' γιατί δε γνώριζαν την τέχνη της πολιτικής, της οποίας μέρος είναι η πολεμική, επιδίωκαν λοιπόν να συγκεντρωθούν και να σωθούν κτίζοντας πόλεις, και όταν συγκεντρώθηκαν, αδικούσαν ο ένας τον άλλο, επειδή δε γνώριζαν την πολιτική τέχνη, ώστε πάλι διασκορπίζονταν και καταστρέφονταν. Επειδή λοιπόν ο Ζευσ φοβήθηκε ότι το ανθρώπινο γένος θα καταστραφεί τελείως, στέλνει τον Ερμή να φέρει στους ανθρώπους αιδώ και δικαιοσύνη για να είναι και για τις πόλεις στολίδια και συνεκτικοί δεσμοί φιλίας.

10^η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΤΕΡ : Αυτό, Πλούτωνα το θεωρείς δίκαιο, εγώ να έχω πεθάνει πάνω από τριάντα χρόνια, αυτός δε πάνω από ενενήντα, ο γέροντας Θούκριτος να ζει ακόμη;

ΠΛ : Βέβαια είναι πολύ δίκαιο, Τερψίων, αφού βέβαια αυτός ζει, χωρίς να εύχεται να πεθάνει κανένας από τους φίλους, ενώ εσύ σε όλο αυτό το χρονικό διάστημα σχεδιάζεις το κακό τους περιμένοντας την κληρονομιά.

ΤΕΡ : Γιατί δεν έπρεπε γέρος άνθρωπος που δεν μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα πλούτη, να φύγει από τη ζωή και να παραχωρήσει τη θέση του σε νέους;

ΠΛ : Καινούριους νόμους εισάγεις Τερψίωνα, ότι δηλαδή αυτός που δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τα πλούτη για ευχαρίστηση να πεθαίνει, το δε διαφορετικό το καθόρισε η Μοίρα και η Τύχη.

11^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Τα παιδιά να υπακούετε στους γονείς σας σύμφωνα με το θέλημα του Κυρίου· γιατί αυτό απαιτεί η δικαιοσύνη. Τίμα τον πατέρα σου και τη μητέρα σου, που είναι η πρώτη εντολή η οποία περιέχει υπόσχεση, για να ευτυχίσεις και να ζήσεις πολλά χρόνια σε αυτή τη γη. Και από την άλλη οι πατέρες μην εξοργίζετε τα παιδιά σας, αλλά να τα μεγαλώνετε με παιδεία και νουθεσία Κυρίου.

12^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Και ίσως κάποιον άλλο που εξαιτίας της νωθρότητάς (τεμπελιάς) του είχε καθυστερήσει και εμπόδιζε και εσάς που ήσασταν μπροστά και εμάς που ήμασταν πίσω να προχωρούμε, χτύπησα με γροθιά, για να μη χτυπηθεί από λόγχη των εχθρών. Γιατί λοιπόν και τώρα είναι δυνατόν σε αυτούς αφού σώθηκαν να με τιμωρήσουν, αν έπαθαν κάτι από μένα άδικο. Και αν πάλι αιχμαλωτίστηκαν, ποιο τόσο μεγάλο κακό θα πάθαιναν εξαιτίας του οποίου να έχουν την αξίωση να με τιμωρήσουν; Ο λόγος είναι απλός, είτε, αν εγώ για καλό τιμώρησα κάποιον έχω την αξίωση να με τιμωρήσουν, όπως και οι γονείς για το καλό τιμωρούν τους γιους και οι δάσκαλοι τα παιδιά. Γιατί και οι γιατροί καυτηριάζουν και τεμαχίζουν (το σώμα του ανθρώπου) για το καλό του.

13^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Όσοι βρίσκουν ευχαρίστηση από την κοιλιά έχοντας υπερβεί κάθε όριο στο φαγητό, στα ποτά ή τις σαρκικές ηδονές, για όλους οι ηδονές είναι σύντομες και διαρκούν για λίγο, όσο τυχόν χρόνο τρώνε ή πίνουν, ενώ οι λύπες είναι πολλές. Γιατί εμφανίζεται τούτο, δηλαδή το να επιθυμείς πάντοτε τα ίδια και όταν ικανοποιείται όποια επιθυμία τους σύντομα παρέρχεται και η ηδονή και τίποτε ωφέλιμο δεν υπάρχει σε αυτά παρά μόνο σύντομη ευχαρίστηση, και πάλι υπάρχει η ίδια ανάγκη.

14^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ένας κυβερνήτης (καπετάνιος) όταν είδε μεσοπέλαγα γερανούς να στρέφονται και να πετούν προς τα πίσω, είδε συγχρόνως ότι εκείνοι απομακρύνθηκαν εξαιτίας της ριπής (κατεύθυνσης) αντίθετου ανέμου· και αφού έγινε, θα μπορούσες να πεις μαθητής των πουλιών, άλλαξε πορεία στρεφόμενος προς τα πίσω και έσωσε το πλοίο. Αυτό αφού του έγινε κατ' αρχάς μάθημα και συγχρόνως και άσκηση, παραδόθηκε σώος στους ανθρώπους από αυτά τα πουλιά.

15^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γι' αυτό αξίζει να επαινούμε τους άνδρες που ναυμάχησαν τότε, επειδή δηλαδή διέλυσαν το φόβο που κατείχε τους Έλληνες και έπαυσαν να φοβούνται το πλήθος των πλοίων και των ανδρών. Και από τους δύο αυτούς, δηλαδή τους Μαραθωνομάχους και τους Σαλαμινομάχους συνέβη να διδαχθούν οι άλλοι Έλληνες από τους μεν (Μαραθωνομάχους) στις μάχες της ξηράς από τους άλλους (Σαλαμινομάχους) στις ναυμαχίες αφού έμαθαν και συνήθισαν να μη φοβούνται τους βαρβάρους.

16^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Στο διάστημα αυτό οδηγούν στον Κύρο δεμένους τους αιχμαλώτους και μερικούς που ήταν πληγωμένοι. Και μόλις τους είδε, αμέσως διέταξε να λύσουν τα δεσμά τους και αφού καλέσουν γιατρούς διέταξε να θεραπεύουν τους πληγωμένους· έπειτα είπε στους Χαλδαίους ότι είχε έλθει όχι γιατί επιθυμεί να τους καταστρέψει ούτε γιατί έχει ανάγκη να τους πολεμήσει, αλλά γιατί θέλει να κάνει ειρήνη με τους Αρμένιους και τους Χαλδαίους.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

(2) Ο Θεμιστοκλής ενέδρευε στο λιμάνι της Σαλαμίνας· στους Έλληνες φαίνονταν καλό να φύγουν ενώ στο Θεμιστοκλή να ναυμαχήσει σε στενή θάλασσα. Και όταν δεν τους έπεισε να μείνουν, είχε στο σπίτι του το Σίκιννο, ευνούχο, παιδαγωγό των δύο παιδιών του, αυτόν τον Σίκιννο μέσα στη νύχτα στέλνει στο βασιλιά για να μηνύσει λόγω συμπάθειας ότι δραπετεύει το ελληνικό στράτευμα και να ναυμαχήσει. Πείθεται ο βασιλιάς και ναυμαχεί και το πλήθος των πλοίων συνέτριψε η στενή θάλασσα· και οι Έλληνες παρά τη θέλησή τους νίκησαν εξαιτίας της σοφίας του στρατηγού.

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Κατά τη γνώμη μου να είναι ο συγγραφέας άφοβος, αμερόληπτος, ελεύθερος, φίλος της ελευθερίας του λόγου και της αλήθειας, όπως ο κωμικός ποιητής αναφέρει λέγοντας τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη, χωρίς να εκτιμά εξαιτίας μίσους ή φιλίας, χωρίς να συγκρατείται ή να λυπάται ή να ντρέπεται, χωρίς να πτοείται ή να δειλιάζει, δίκαιος δικαστής, καλοπροαίρετος με όλους, μέχρι το σημείο να μην παραχωρεί σε κάποιον περισσότερα από όσα πρέπει, ξένος στα βιβλία του και χωρίς πατρίδα, ανεξάρτητος, αβασίλευτος, χωρίς να σκέφτεται τι εντύπωση θα δώσει, λέγοντας τι έχει γίνει.

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ο Χριστός ενώ ήταν πλούσιος επτώχευσε, για να ελεήσουμε και εμείς τους φτωχούς ως αδέρφια του Δημιουργού και κριτή μου. Και ποιο είναι το κέρδος της ελεημοσύνης; Σε μια δύσκολη περίπτωση θα τον σώσει ο Κύριος. Φανερώνει δε τις οδύνες της κρίσης στους αμαρτωλούς και ότι φέρνει πόνους. Θα λυτρώσει ο Κύριος αυτούς που αγαπούν τους φτωχούς. Γιατί τους χρωστάει φιλανθρωπία, όπως αυτός αφού δανείστηκε από αυτούς την ελεημοσύνη· και για την περίπτωση του Σολομώντα είπε· αυτός που ελεεί φτωχό δανείζει το Θεό.

7^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ήταν κάποιος Απολλοφάνης από την Κύζικο, ο οποίος τύχαινε να είναι από παλιά φίλος από φιλοξενία του Φαρνάβαζου και έγινε φίλος εκείνο τον καιρό του Αγησιλάου. Αυτός λοιπόν είπε προς τον Αγησίλαο ότι θα μπορούσε να φέρει σε αυτόν τον Φαρνάβαζο για συνομιλίες περί φιλίας. Και αφού τον άκουσε και έκανε συμφωνία και χειραψία εμφανίστηκε οδηγώντας τον Φαρνάβαζο στο συμφωνημένο τόπο, όπου βέβαια ο Αγησίλαος και οι τριάντα στρατιώτες που ήταν μαζί του περίμεναν κάτω στο χόρτο· και ο Φαρνάβαζος είχε έρθει φορώντας ενδυμασία που άξιζε πολύ χρυσάφι. Και αφού τοποθέτησαν οι θεράποντες κάτω κεντητά μαξιλάρια γι' αυτόν πάνω στα οποία θα κάθονταν μαλακά οι Πέρσες ντράπηκε για τον τρυφηλό τρόπο ζωής του, βλέποντας τον απλό τρόπο ζωής του Αγησιλάου· ξάπλωσε και αυτός όπως ήταν κάτω. Και πρώτα αντάλλαξαν χαιρετισμό, έπειτα ο Φαρνάβαζος άπλωσε το δεξί του χέρι για χαιρετισμό, το άπλωσε και ο Αγησίλαος. Και στη συνέχεια πήρε το λόγο ο Φαρνάβαζος· γιατί ήταν μεγαλύτερος.

8^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Και επειδή ο άνθρωπος μετείχε και θεϊκής ουσίας πρώτον εξαιτίας της συγγένειας με τους θεούς μόνος αυτός από τα άλλα πλάσματα πίστεψε στους θεούς και επιχείρησε να κατασκευάσει βωμούς και αγάλματα θεών· έπειτα γρήγορα εφηύρε το λόγο και τις λέξεις και με την τέχνη, κατασκεύασε οικοδομήματα και ρούχα και υποδήματα και στρωσίδια και βρήκε όλες τις τροφές που παράγονται από τη γη. Έτσι λοιπόν προετοιμασμένοι στην αρχή οι άνθρωποι κατοικούσαν διασκορπισμένοι και

πόλεις δεν υπήρχαν· χάνονταν λοιπόν οι άνθρωποι από τα θηρία επειδή από κάθε άποψη ήταν ασθενέστεροι από αυτά και η τέχνη που γνώριζαν τους βοήθησε ικανοποιητικά να βρουν τροφή αλλά στάθηκε ανεπαρκής στον πόλεμο με τα θηρία· γιατί δε γνώριζαν την τέχνη της πολιτικής, της οποίας μέρος είναι η πολεμική, επιδίωκαν λοιπόν να συγκεντρωθούν και να σωθούν κτίζοντας πόλεις, και όταν συγκεντρώθηκαν, αδικούσαν ο ένας τον άλλο, επειδή δε γνώριζαν την πολιτική τέχνη, ώστε πάλι διασκορπίζονταν και καταστρέφονταν. Επειδή λοιπόν ο Ζευς φοβήθηκε ότι το ανθρώπινο γένος θα καταστραφεί τελείως, στέλνει τον Ερμή να φέρει στους ανθρώπους αιδώ και δικαιοσύνη για να είναι και για τις πόλεις στολίδια και συνεκτικοί δεσμοί φιλίας.

11^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Τα παιδιά να υπακούετε στους γονείς σας σύμφωνα με το θέλημα του Κυρίου· γιατί αυτό απαιτεί η δικαιοσύνη. Τίμα τον πατέρα σου και τη μητέρα σου, που είναι η πρώτη εντολή η οποία περιέχει υπόσχεση, για να ευτυχήσεις και να ζήσεις πολλά χρόνια σε αυτή τη γη. Και από την άλλη οι πατέρες μην εξοργίζετε τα παιδιά σας, αλλά να τα μεγαλώνετε με παιδεία και νουθεσία Κυρίου.

12^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Και ίσως κάποιον άλλο που εξαιτίας της νωθρότητάς (τεμπελιάς) του είχε καθυστερήσει και εμπόδιζε και εμάς που ήμασταν πίσω να προχωρούμε χτύπησα με γροθιά, για να μη χτυπηθεί από λόγχη των εχθρών. Γιατί λοιπόν και τώρα είναι δυνατόν σε αυτούς αφού σώθηκαν να με τιμωρήσουν, αν έπαθαν κάτι από μένα άδικο. Και αν πάλι αιχμαλωτίστηκαν, ποιο τόσο μεγάλο κακό θα πάθαιναν εξαιτίας του οποίου να έχουν την αξίωση να με τιμωρήσουν; Ο λόγος είναι απλός, είπε, αν εγώ για καλό τιμώρησα κάποιον έχω την αξίωση να με τιμωρήσουν όπως και οι γονείς για το καλό τιμωρούν τους γιους και οι δάσκαλοι τα παιδιά. Γιατί και οι γιατροί καυτηριάζουν και τεμαχίζουν (το σώμα του ανθρώπου) για το καλό του.

13^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Όσοι βρίσκουν ευχαρίστηση από την κοιλιά έχοντας υπερβεί κάθε όριο στο φαγητό, στα ποτά ή τις σαρκικές ηδονές, για όλους οι ηδονές είναι σύντομες και διαρκούν για λίγο, όσο τυχόν χρόνο τρώνε ή πίνουν, ενώ οι λύπες είναι πολλές. Γιατί εμφανίζεται τούτο, δηλαδή το να επιθυμείς πάντοτε τα ίδια και όταν ικανοποιείται όποια επιθυμία τους σύντομα παρέρχεται και η ηδονή και τίποτε ωφέλιμο δεν υπάρχει σε αυτά παρά μόνο σύντομη ευχαρίστηση, και πάλι υπάρχει η ίδια ανάγκη.

14^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ένας κυβερνήτης (καπετάνιος) όταν είδε μεσοπέλαγα γεραμούς να στρέφονται και να πετούν προς τα πίσω, είδε συγχρόνως ότι εκείνοι απομακρύνθηκαν εξαιτίας της ριπής (κατεύθυνσης) αντίθετου ανέμου· και αφού έγινε, θα μπορούσες να πεις μαθητής των πουλιών, άλλαξε πορεία στρεφόμενος προς τα πίσω και έσωσε το πλοίο. Αυτό αφού του έγινε κατ' αρχάς μάθημα και συγχρόνως και άσκηση, παραδόθηκε σώος στους ανθρώπους από αυτά τα πουλιά.

15^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γι' αυτό αξίζει να επαινούμε τους άνδρες που ναυμάχησαν τότε, επειδή δηλαδή διέλυσαν το φόβο που κατείχε τους Έλληνες και έπαυσαν να φοβούνται το πλήθος των πλοίων και των ανδρών. Και από τους δύο αυτούς, δηλαδή τους Μαραθωνομάχους και τους Σαλαμινομάχους συνέβη να διδαχθούν οι άλλοι Έλληνες από τους μεν (Μαραθωνομάχους) στις μάχες της ξηράς από τους άλλους (Σαλαμινομάχους) στις ναυμαχίες αφού έμαθαν και συνήθισαν να μη φοβούνται τους βαρβάρους.

16^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Στο διάστημα αυτό οδηγούν στον Κύρο δεμένους τους αιχμαλώτους και μερικούς που ήταν πληγωμένοι. Και μόλις τους είδε, αμέσως διέταξε να λύσουν τα δεσμά τους και αφού καλέσουν γιατρούς διέταξε να θεραπεύουν τους πληγωμένους· έπειτα είπε στους Χαλδαίους ότι είχε έλθει όχι γιατί επιθυμεί να τους καταστρέψει ούτε γιατί έχει ανάγκη να τους πολεμήσει, αλλά γιατί θέλει να κάνει ειρήνη με τους Αρμένιους και τους Χαλδαίους.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

2^η ΕΝΟΤΗΤΑ

(2) Ο Θεμιστοκλής ενέδρευε στο λιμάνι της Σαλαμίνας· στους Έλληνες φαίνονταν καλό να φύγουν ενώ στο Θεμιστοκλή να ναυμαχήσει σε στενή θάλασσα. Και όταν δεν τους έπεισε να μείνουν, είχε στο σπίτι του το Σίκιννο, ευνούχο, παιδαγωγό των δύο παιδιών του, αυτόν τον Σίκιννο μέσα στη νύχτα στέλνει στο βασιλιά για να μηνύσει λόγω συμπάθειας ότι δραπετεύει το ελληνικό στράτευμα και να ναυμαχήσει. Πείθεται ο βασιλιάς και ναυμαχεί και το πλήθος των πλοίων συνέτριψε η στενή θάλασσα· και οι Έλληνες παρά τη θέλησή τους νίκησαν εξαιτίας της σοφίας του στρατηγού.

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Κατά τη γνώμη μου να είναι ο συγγραφέας άφοβος, αμερόληπτος, ελεύθερος, φίλος της ελευθερίας του λόγου και της αλήθειας, όπως ο κωμικός ποιητής αναφέρει λέγοντας τα σύκα σύκα και τη σκάφη σκάφη, χωρίς να εκτιμά εξαιτίας μίσους ή φιλίας, χωρίς να συγκρατείται ή να λυπάται ή να ντρέπεται, χωρίς να πτοείται ή να δειλιάζει, δίκαιος δικαστής, καλοπροαίρετος με όλους, μέχρι το σημείο να μην παραχωρεί σε κάποιον περισσότερα από όσα πρέπει, ξένος στα βιβλία του και χωρίς πατρίδα, ανεξάρτητος, αβασίλευτος, χωρίς να σκέφτεται τι εντύπωση θα δώσει, λέγοντας τι έχει γίνει.

5^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ο Χριστός ενώ ήταν πλούσιος επτώχευσε, για να ελεήσουμε και εμείς τους φτωχούς ως αδέρφια του Δημιουργού και κριτή μου. Και ποιο είναι το κέρδος της ελεημοσύνης; Σε μια δύσκολη περίπτωση θα τον σώσει ο Κύριος. Φανερώνει δε τις οδύνες της κρίσης στους αμαρτωλούς και ότι φέρνει πόνους. Θα λυτρώσει ο Κύριος αυτούς που αγαπούν τους φτωχούς. Γιατί τους χρωστάει φιλανθρωπία, όπως αυτός αφού δανείστηκε από αυτούς την ελεημοσύνη· και για την περίπτωση του Σολομώντα είπε· αυτός που ελεεί φτωχό δανείζει το Θεό.

7^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ήταν κάποιος Απολλοφάνης από την Κύζικο, ο οποίος τύχαινε να είναι από παλιά φίλος από φιλοξενία του Φαρνάβαζου και έγινε φίλος εκείνο τον καιρό του Αγησιλάου. Αυτός λοιπόν είπε προς τον Αγησίλαο ότι θα μπορούσε να φέρει σε αυτόν τον Φαρνάβαζο για συνομιλίες περί φιλίας. Και αφού τον άκουσε και έκανε συμφωνία και χειραψία εμφανίστηκε οδηγώντας τον Φαρνάβαζο στο συμφωνημένο τόπο, όπου βέβαια ο Αγησίλαος και οι τριάντα στρατιώτες που ήταν μαζί του περίμεναν κάτω στο χόρτο· και ο Φαρνάβαζος είχε έρθει φορώντας ενδυμασία που άξιζε πολύ χρυσάφι. Και αφού τοποθέτησαν οι θεράποντες κάτω κεντητά μαξιλάρια γι' αυτόν πάνω στα οποία θα κάθονταν μαλακά οι Πέρσες ντράπηκε για τον τρυφηλό τρόπο ζωής του, βλέποντας τον απλό τρόπο ζωής του Αγησιλάου· ξάπλωσε και αυτός όπως ήταν κάτω. Και πρώτα αντάλλαξαν χαιρετισμό, έπειτα ο Φαρνάβαζος άπλωσε το δεξί του χέρι για χαιρετισμό, το άπλωσε και ο Αγησίλαος. Και στη συνέχεια πήρε το λόγο ο Φαρνάβαζος· γιατί ήταν μεγαλύτερος.

9^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Η Φερενίκη έφερε το γιο της στην Ολυμπία για να αγωνιστεί. Επειδή την εμπόδιζαν οι Ελλανοδίκες να περάσει να παρακολουθήσει τον αγώνα πρόβαλλε ως επιχείρημα ότι έχει πατέρα Ολυμπιονίκη και τρία αδέρφια Ολυμπιονίκες και ένα παιδί που θα αγωνιστεί και υπερνίκησε το λαό και το νόμο που εμπόδιζε την εμφάνιση των γυναικών και έτσι θεσπίστηκαν τα Ολύμπια.

11^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Τα παιδιά να υπακούετε στους γονείς σας σύμφωνα με το θέλημα του Κυρίου' γιατί αυτό απαιτεί η δικαιοσύνη. Τίμα τον πατέρα σου και τη μητέρα σου, που είναι η πρώτη εντολή η οποία περιέχει υπόσχεση, για να ευτυχήσεις και να ζήσεις πολλά χρόνια σε αυτή τη γη. Και από την άλλη οι πατέρες μην εξοργίζετε τα παιδιά σας, αλλά να τα μεγαλώνετε με παιδεία και νουθεσία Κυρίου.

12^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Και ίσως κάποιον άλλο που εξαιτίας της νωθρότητάς (τεμπελιάς) του είχε καθυστερήσει και εμπόδιζε και εμάς που ήμασταν πίσω να προχωρούμε χτύπησα με γροθιά, για να μη χτυπηθεί από λόγχη των εχθρών. Γιατί λοιπόν και τώρα είναι δυνατόν σε αυτούς αφού σώθηκαν να με τιμωρήσουν, αν έπαθαν κάτι από μένα άδικο. Και αν πάλι αιχμαλωτίστηκαν, ποιο τόσο μεγάλο κακό θα πάθαιναν εξαιτίας του οποίου να έχουν την αξίωση να με τιμωρήσουν; Ο λόγος είναι απλός, είπε, αν εγώ για καλό τιμώρησα κάποιον έχω την αξίωση να με τιμωρήσουν όπως και οι γονείς για το καλό τιμωρούν τους γιους και οι δάσκαλοι τα παιδιά. Γιατί και οι γιατροί καντηριάζουν και τεμαχίζουν (το σώμα του ανθρώπου) για το καλό του.

14^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ένας κυβερνήτης (καπετάνιος) όταν είδε μεσοπέλαγα γεραμούς να στρέφονται και να πετούν προς τα πίσω, είδε συγχρόνως ότι εκείνοι απομακρύνθηκαν εξαιτίας της ριπής (κατεύθυνσης) αντίθετου ανέμου' και αφού έγινε, θα μπορούσες να πεις μαθητής των πουλιών, άλλαξε πορεία στρεφόμενος προς τα πίσω και έσωσε το πλοίο. Αυτό αφού του έγινε κατ' αρχάς μάθημα και συγχρόνως και άσκηση, παραδόθηκε σώος στους ανθρώπους από αυτά τα πουλιά.

15^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Γι' αυτό αξίζει να επαινούμε τους άνδρες που ναυμάχησαν τότε, επειδή δηλαδή διέλυσαν το φόβο που κατείχε τους Έλληνες και έπαυσαν να φοβούνται το πλήθος των πλοίων και των ανδρών. Και από τους δύο αυτούς, δηλαδή τους Μαραθωνομάχους και τους Σαλαμινομάχους συνέβη να διδαχθούν οι άλλοι Έλληνες από τους μεν (Μαραθωνομάχους) στις μάχες της ξηράς από τους άλλους (Σαλαμινομάχους) στις ναυμαχίες αφού έμαθαν και συνήθισαν να μη φοβούνται τους βαρβάρους.